

ОСВІТА ВПРОДОВЖ ЖИТТЯ

терапії, провідною формою роботи з аутистами є психолого-педагогічна корекція. Корекційна робота з аутичними дітьми включає виявлення і розвиток творчих здібностей дітей, розвиток мовлення та комунікативних навичок, а також систематичну роботу з батьками. Корекційно-відновлювальна допомога дітям з розладами спектру аутизму уможливорює досягнення максимального рівня когнітивного й соціального функціонування, забезпечення можливості існування в соціумі. Ці успіхи часто пов'язані з цілком визначеними ситуаціями, і перенесенням сформованих навичок соціального спілкування на інші ситуації.

Література:

1. Волошин О. Психолого-педагогічний супровід дітей із розладами спектра аутизму в умовах інклюзії / Волошин Оксана // Дефектолог. – 2013. – № 12. – С. 11–14.
2. Кулик В. Г. Аутичні діти: які вони? / Кулик В.Г. // Дефектолог. – 2013. – № 8. – С. 4–6.
3. Островська К. О. Аутизм: проблеми психологічної допомоги: навчальний посібник, 2006. – Львів : Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка. – 110 с.
4. Скрипник Т., Скрипник Д. Дослідження батьківських концепцій аутизму / Скрипник Тетяна, Скрипник Дмитро // Дефектологія. – 2011. – № 4. – С. 10–13.

Задніпрний Г. О.*

МЕТОДИЧНИЙ ПРОЕКТ ЯК НОВА ФОРМА МЕТОДИЧНОЇ РОБОТИ З ПЕДАГОГІЧНИМИ КАДРАМИ

У статті розглядаються питання оптимізації методичної роботи районних методичних кабінетів на основі використання активних форм і методів підвищення кваліфікації педагогічних кадрів. Схарактеризовані переваги проектної діяльності та висвітлено досвід залучення до них педагогів дошкільних, позашкільних і загальноосвітніх навчальних закладів.

Останнім часом відбуваються кардинальні зміни в методичній роботі з учителями, обумовлені новими підходами до виконання головної функції методичних кабінетів – забезпечення підвищення кваліфікації педагогічних кадрів у міжкурсовий період. У системі неперервної освіти постійно точиться дискусія щодо оптимізації методичних кабінетів, сутності виконання таких функцій, як моніторингова, діагностична, коригуюча, інформаційно-просвітницька тощо. Проте, на нашу думку, популярність окремих пропозицій, думок, висновків не завжди сприяє підвищенню ефективності методичної роботи. З огляду на це, визначаючи мету та зміст науково-методичного супроводу професійного зростання вчителів, передусім, необхідно підбирати такі форми і методи, які об'єднували б ресурси як шкільних, так і районних методичних служб, а також закладу післядипломної освіти.

---

* © Задніпрний Г. О.

ОСВІТА ВПРОДОВЖ ЖИТТЯ

Окрім цього, за нашим переконанням, настав час створити так звані інформаційно-методичні центри в районах, до складу котрих бажано ввести посади методистів, які мають належний рівень інформаційно-комунікаційної компетентності та вільно оперують інформаційно-комунікаційними технологіями; уміють здійснювати діагностично-прогностичний аналіз і на його основі розробляти програми розвитку навчальних закладів; готові до застосування в роботі з дорослими сучасних технологій. Задля цього їм мають бути притаманні компетентності, що пов'язані з наданням педагогам і керівникам навчальних закладів психологічної підтримки, мотивацією колективів до здійснення дослідно-експериментальної роботи, розробкою діагностичних матеріалів для програм освітнього моніторингу.

В основі діяльності методичної служби мають бути такі пріоритетні напрями, як методична і теоретична, педагогічна, психологічна, загальнокультурна, загальнотехнічна підготовка вчителя. Замість застарілих форм роботи (звіти, аналізи, тематичні тижні та інші масові заходи) до арсеналу методиста повинні ввійти нетрадиційні форми і методи: міждисциплінарні кафедри, дослідно-експериментальні лабораторії та майданчики, авторські школи, мікрогрупи, ініціативні групи, відео-консультації, вебінари, методичні фестивалі, педагогічний КВВ, педагогічні ігри, Дні педагогічних ідей, круглі столи, педагогічні мости, педагогічні вітальні, конкурси педмайстерності, а також «...фокус-групи, клуби професійного спілкування, майстер-класи, творчі вітальні, майданчики, дидактичні майстерні, педагогічний лекторій, консультативний пункт, стажувальний майданчик, консалтинговий центр, інформаційно-методична нарада, опорні школи, курсова перепідготовка, клуб професійної майстерності» [1, с. 312].

Щоб запровадити ці заходи, перш за все, варто вивчити потреби та запити педагогічних працівників, надати їм змогу вільно обирати ту чи іншу форму методичної роботи, у тому числі з використанням новітніх, інформаційних технологій, власних сайтів, блогів, проведення веб-нарад, обміну думками через комп'ютерне спілкування та листування [1].

Усі напрацювання методичної служби району повинні бути спрямовані на успішну реалізацію завдань, що стоять перед освітянською галуззю – виконання вимог законів України, Державних стандартів, реалізацію науково-методичних проблем області та навчальних закладів. Так, С. Квіт вважає, що «ефективність науково-методичної роботи як важливої складової системи післядипломної освіти педагогічних кадрів значною мірою визначається рівнем її організації» [3, с. 6]. А тому саме від організації роботи районної методичної служби та рівня компетенції методистів залежить успіх у методичній роботі з педагогічними кадрами.

У методичній роботі особливу увагу слід приділяти молодим педагогам, адже, на думку Л. Туріщевої, «дуже важливо, щоб

ОСВІТА ВПРОДОВЖ ЖИТТЯ

майбутній педагог зміг прийняти новий для нього спосіб життя і зумів у нього вписатися» [6, с.18]. Однією з найефективніших форм роботи з ними є консультування їх з питань самоосвіти, тому що «самоосвіта педагогів – це безперервний, особливим чином організований процес розвитку та збагачення сукупної культури педагога на основі сформованих в нього освітніх потреб» [2, с. 5].

Як свідчить досвід методичної роботи з педагогічними кадрами у Білозерському районі, серед активних форм і методів найбільший інтерес виникає до участі в реалізації проектів. В організації проектної діяльності нами враховується, що «проектування – це спеціальна, концептуально-обумовлена та технологічно забезпечена діяльність щодо створення образу бажаної у майбутньому системи» [4, с. 32]. Так, зокрема, порадившись із керівництвом відділу освіти, керівниками навчальних закладів, Білозерський районний методичний кабінет запропонував педагогічним колективам розробити довгострокові проекти з теми обласної науково-методичної проблеми «Соціалізація дітей та учнівської молоді в сучасному освітньому просторі» та освітніх закладів району». Відділом освіти, молоді і спорту Білозерської районної державної адміністрації було видано наказ «Про районний Фестиваль проектів з реалізації науково-методичних проблем», у якому зазначені терміни реалізації проектів, затверджено склад журі з числа працівників районного методичного кабінету, надано консультативно-методичну допомогу педагогам дошкільних, позашкільних і загальноосвітніх навчальних закладів.

Підсумки проведення фестивалю методичних проектів підтвердили ефективність цього методу, адже ними було охоплено всіх педагогічних працівників. Актуальність, новизна й практична значущість найкращих проектів, зокрема Токарівської ЗОШ I-III ступенів, були обумовлені тим, що «...у розвитку соціальної компетентності, вихованні особистості громадянина сучасної демократичної держави важливе місце займає середовище – все те, що оточує дитину від народження до кінця життя, починаючи з сім'ї, шкільного оточення і завершуючи середовищем соціальним, у якому вона народжується і яке створює умови для її розвитку і виховання» [5, с. 5].

Наш районний методичний кабінет у своїй діяльності і надалі вважає за потрібне використовувати окрім проектів й інші активні форми організації роботи з педагогічними працівниками, спрямовані на зростання їх педагогічної майстерності, втілення у практику підвищення кваліфікації вчителів креативних технологій. Прийняте нами рішення цілком відповідає сучасним суспільним вимогам щодо розвитку освітньої галузі, чітко сформульованим Міністерством освіти і науки України, а саме: «Переможцями стануть лише ті, хто зможе запропонувати високу якість освіти. Важливо, щоб виграла вся країна, щоб розкрився той сукупний потенціал, який має українське суспільство» [3].

Література:

1. Ермола А. М., Василенко О. М. Технологія організації науково-методичної роботи з педагогічними кадрами: науково-методичний посібник. – Харків: Курсор, 2006. – 313 с.
2. Жорова І. Я., Кузьмич Т. О., Назаренко Л. М. Самоосвіта педагога як умова підвищення його професійної компетентності: методичні рекомендації. – Херсон: РІПО, 2012. – 48 с.
3. Квіт С. // Освіта України» № 5 (1419) 02.02.2015
4. Мармаза О.І. Стратегічне управління: траєкторія успіху. – Харків: Видавнича група «Основа», 2006. – 160 с.
5. Моїсеев С.О., Назаренко Л.М. Теоретико-методологічні засади процеси соціалізації дітей та учнівської молоді в сучасному освітньому просторі: методичні рекомендації. – Херсон, 2013. – 58 с.
6. Турищева Л.В. Професійний розвиток педагога: психологічний аспект. – Харків: Видавнича група «Основа», 2006.

Карандаш С. М.*

ФОРМУВАННЯ СОЦІОКУЛЬТУРНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ЯК СКЛАДОВОЇ ПРОФЕСІОНАЛІЗМУ ВЧИТЕЛЯ

У статті обґрунтовано доцільність формування соціокультурної компетентності педагогів як складової їхнього професіоналізму, розкрито значення поняття «соціокультурна компетентність», різні підходи до її розвитку.

Сучасні інтеграційні процеси, мобільність населення, розширення можливостей для спілкування, розвиток туризму та особистих контактів тощо зумовлюють необхідність у формуванні соціокультурної компетенції особистості. Тому такі реалії життя ставлять перед системою освіти проблему підготовки високопрофесійних спеціалістів, котрі будуть здатні виконувати свою роботу як у межах своєї країни, так і за кордоном. Тобто сьогодні потрібен фахівець, який орієнтується в полікультурному світі, знає й розуміє його цінності, може взаємодіяти з представниками різних культурних спільнот на професійному й побутовому рівнях. Одним із засобів вирішення цієї проблеми є орієнтування занять у навчальних закладах на формування в особистості основ міжкультурної комунікації, яка забезпечить їм вільне поведіння у світовому професійному просторі, а також сприятиме позитивній взаємодії з представниками різних культурних груп.

Високий рівень розвитку соціокультурної компетентності надасть можливість педагогу позбутися упередженості в поведінці, стереотипів мислення. На жаль, на даний час більшість учителів, які працюють, та майбутніх учителів мають невисокий рівень розвитку такої компетентності, що призводить до невідповідності проаналізувати, а іноді навіть усвідомити непорозуміння, які виникають через відмінності в культурі. Така ситуація склалася внаслідок того, що в педагогів недостатньо розвину-

---

* © Карандаш С. М.